

Kulturtips

Michael Saxell & Jalle Lorensen

På Palladium 9 oktober kl 19.30

[Läs mer](#)

Naturen, vanorna, tiden, moralen

Uppföljaren till kritiker- och publiksuccén Heterofil

På Teater Weimar 2 oktober - 1 november

[Läs mer](#)

Tosca av Puccini

The Metropolitan Opera direktsänt via satellit på Kino i Lund och Spegeln i Malmö 10 oktober kl 19.

[Läs mer](#)

Nils Landgren in Concert med Z-Big Band!

På Palladium 10 oktober kl 18.00

[Läs mer](#)

Kopparmanteln – Västanåteater

på Bredgatan 3 den 11 oktober kl.16 och 18

[Läs mer](#)

Musica Vitae och Ulf Wallin, violin

På Palladium 11 oktober kl 15.00

[Läs mer](#)

The Bear Quartet

På Babel 14 oktober.

[Läs mer](#)

Zilverzurfarn möter Mare Nostrum

Varm folkrockreggae från Portugal

På Inkonst 14 oktober

[Läs mer](#)

Hela kulturcentralens [program](#)

Åtta års krig Anders Davidson

Den 3/10 var det åtta år sedan det USA-ledda Afghanistankriget inleddes. Åtta långa år och vad har USA uppnått? Det afghanska samhället är alltmer i kaos, antalet civila dödsoffer stiger stadigt liksom de militära förlusterna, i takt med att fler och fler soldater anländer.

Och ingenstans finns ledningen för al-Qaida.

Krigskostnaderna stiger snabbt, mitt under en allvarlig finansiell kris, liksom motståndet, inte bara i Afghanistan, även i USA.

Och den president trupperna stöder fuskar för att vinna valet. Genomför en lagstiftning som får kvinnorna att tala om talibanerna. Dags att tänka om Tolgfors – och Sahlin?

Herta Müller och revolutionen i Rumänien av Gunnar Stensson

Jag har ett tag funderat på att använda gamla anteckningar för att i korta notiser beskriva vad som hände för 20 år sedan. Min enkla tanke var att helt mekaniskt jämföra livet 7/10 89 med livet 7/10 09. Det visade sig ganska dumt. Vem är intresserad av att skolarbetet var stressigt just då och att jag var förkyld.



Men nu när Herta Müller fått nobelpriset kan det passa att citera några rader om revolutionen i Rumänien. Herta Müller tillhörde ju den tyskspråkiga minoriteten. Hon upplevde förtrycket. Hennes mor satt i arbetsläger. Herta Müller flydde ur landet några år före revolutionen. Följande slarviga noteringar hämtar jag ur en dagbok. De nedtecknades i en sorts sammanfattning strax före nyår.

Bukarest 22/12 89

”Revolutionen i Rumänien inleddes med massakern på demonstranter den 17 december och kulminerade utanför presidentpalatset i Bukarest 22/12. President Ceausescu hade tagit initiativ till en demonstration för regimen. Tusentals människor hade samlats.

Han stod på balkongen i sin pälsmössa och talade, det såg normalt ut, men så upptäckte han att folkmassan inte hyllade honom utan protesterade, först svagt men snart allt starkare. Han såg alltmer osäker ut. Han slutade tala, bokstavligen handfallen, och försökte med osäkra handrörelser dämpa protesterna. Samtidigt började Securitate skjuta. Presidenten försvann med sitt följe in i palatset.

Han flydde i en helikopter från palatsets tak men greps och hölls sedan under tre dygn fånge i en pansarbil tillsammans med sin fru Elena, innan han dömdes. Presidentparet avrättades genom arkebusering. Pälsmössan föll av honom.

Revolutionen utanför presidentpalatset och avrättningen visades i tv. Hårda strider rasade flera dagar mellan armén och Securitate, som förfogade över ett tunnelsystem under Bukarest och stora förråd.

Motståndet krossades och ett ultimatum tvang flertalet säkerhetsmän att ge upp den 28/12. I och med revolutionen i Rumänien har hela Östeuropa förändrats frånsett Albanien och sårfalet Jugoslavien.

Kina och Nordkorea uttrycker oro över utvecklingen i Rumänien.
Inom VPK har debatten om partinamnet tagit fart.”

Livet under diktaturen

I sina böcker (t ex *Kungen bugar och dödar*) beskriver Herta Müller tillvaron i Rumänien under diktaturen. Vi har haft tillfälle att se den beskrivas också i ett par rumänska filmer vilkas titlar jag för ögonblicket inte kan erinra mig. En handlade om en studentskas ansträngningar att med hjälp av sina kamrater få möjlighet till illegal abort. Den andra utspelade sig till största delen i en ambulans som förgäves försökte finna ett sjukhus som kunde ta emot en dödssjuk patient.



Aktuellt skvaller av Lucifer

Ja, jag hade tänkt att ligga lågt den här veckan och hålla tand för tunga. Men så såg jag några rader i Sydsvenskan om vad som händer i de borgerliga partierna i Lund. Det är ju deras ensak men vi som står utanför kan ju inte låta bli att tolka och försöka förstå vad som händer. Det personliga anses ju ibland vara det högsta i historien, vilket kan vara en ursäkt för lite skvaller.



Jag såg t.ex. att Tomas Avenborg, moderaternas ena kommunalråd avser att till nästa val satsa på riksdagen och lämna Lund åt sitt öde. Tja, det är bara att önska honom lycka till. I Lund lär det inte göra så stor skillnad. Såvitt jag förstår av mina moderata källor är nämligen Avenborg exempellöst lat på sin post, släntrar in på kontoret vid 10-tiden och försvinner igen framåt 3. Den stackars Helmfrid har fått jobba för två.

Polis, polis

Sen har vi det här med att folkpartiet sätter en polis som ordförande för kultur- och fritidsnämnden. Inget ont om poliser, men kräver inte ett sådant uppdrag lite speciella kunskaper och engagemang? Holger Radner berättade i en intervju i Sydsvenskan att han hade stegat upp till Tove Klette, folkpartiets Gudmoder, och erbjudit sina tjänster och då hade hon med sin säkra blick placerat honom i kulturfacket. Lund har ju många styrkor, men det där med kultur tillhör inte dem. Finns det någon annan kommun i Sverige som sätter en polischef som ordförande för sin kulturnämnd? Är det kanske en speciell folkpartimanifestation koordinerad med skolminister Björklund och de andra hårda pojkarna?

Men jag ska sluta lite mera positivt. Som coming man i moderaterna har utnämnts Christer Wallin. Han är boktryckare, ett klassiskt yrke i Lunds kommunalpolitik. Jag såg hans namn första gången i en intervju i Sydsvenskan inför förra valrörelsen där han sa några uppseendeväckande dumma saker. Det intressanta är då att hans praktik i kommunalpolitiken har visat sig mycket mer godartad än hans retorik. Beröm i denna spalt är naturligtvis rena dödskyssen för en moderat, men jag har alltså bara hört positiva ord om Wallin. Han kan kanske bli en bra oppositionspolitiker att samarbeta med under nästa period.

Mer eller mindre väsentligt av L-A Jönsson

Karlsborg 42 år tillbaka i tiden

Läste signaturerna Grr och Lucifers konversation kring nyheten att en Stellan Bojerud gått med i SD och där skall ta fram ett försvarspolitiskt program.

År 1967-68 gjorde jag rekryten vid signaltrupperna S2 i Karlsborg. Ute i världen var det oroligt. Sovjet var det stora hotet och vi övades för kärnvapenkrig. I Sverige växte en antikrigsrörelse och en ny vänster sig allt starkare.

Värnplikten var utbildning och lärarna var pluton- och kompanibefäl av olika rang och kvalitet. En av mina chefer var en rustmästare Stålhanske, lite sliten efter många års tjänst, med lugn och distans. Det var en mycket bra person.

Sedan fanns det de nya befälen som skulle vandra vidare och till dem räknar jag Bojerud, jag tror han var fänrik då. Bojerud hade en kraftfull röst, lång och en betydande kroppshydda. Bojerud smög inte precis. Han kanske till och med ville synas. Jag minns att den pluton Bojerud hade befälet över alltid skilde sig från de andra. Soldaternas läderkängor glänste välputsade. Övningar i exercis skulle göras med trupp i full stridsutrustning, stridssele, hjälm och packning. För att få rätt stämning kunde Bojerud ta ut en större bandspelare på kaserngården så att truppen kunde exercera till skrålände marschmusik. Bojerud var ung, 23

år, och det var lite pojkaktigt över det hela.

Sverigedemokraterna i tiden

Hur mycket Sverigedemokrat Bojerud i dag är, vet nog bara han själv. Möjligheten att få arbeta med ett " eget " försvarspolitiskt program för Sverige måste ha varit svår att stå emot.

Bojeruds ställningstagande är i grunden mindre väsentlig. Viktigare är ju hur SD uppfattas ute bland dem som väljer vår riksdag och då framförallt de grupper som " borde " rösta socialdemokratiskt. Det jag känner är att förståelsen för SD:s syn på invandringspolitiken ute på arbetsplatserna är mycket större än många vill erkänna. Lyssna av fikasamtalen på en industri. SD:s röster kan mycket väl komma från missnöjda löntagare eller arbetslösa. Vi har idag en ekonomisk kris med stora grupper som inte kommer att få jobb och fler varsel kommer. Historien visar vilken politisk sprängkraft det ligger i ett sådant förhållande. I det fall dessa väljare inte får en trovärdig lösning från socialdemokraterna kan man mycket väl proteströsta med SD.

Utmaningen ligger i att med alla medel förhindra en fortsatt högerregering och då får SD inte på något vis komma in i riksdagen.

Det fula spelet kring Goldstone-rapporten av Gunnar Stensson

FN publicerade för en tid sedan den så kallade Goldstone-rapporten. På 575 sidor riktar skarp kritik mot Israel för en rad krigsförbrytelser som lett till flera hundra civila palestiniers död under Gazakriget. Även Hamas kritiserar för att ha vållat minst 7 israelers död genom raketbeskjutning.

Förra veckan drog den palestinska myndighetens president Mahmoud Abbas tillbaka sitt stöd till förslaget att FN:s råd för de mänskliga rättigheterna skulle skicka rapporten till FN:s generalförsamling.

Abbas fattade beslutet under hårt tryck från USA, Storbritannien och Kina. De amerikanska tjänstemännen påpekade för honom att en debatt om krigsförbrytelser skulle försvåra de israelisk – palestinska fredssamtalen.

Beslutet ledde till skarpa protester både i Gaza och på Västbanken. Palestinierna menade att det innebar att de brott som begåtts mot dem sopades under mattan. Många människorättsgrupper och intellektuella anslöt sig till protesterna.

Abbas backar

I tisdags medgav PLO:s generalsekreterare att beslutet var felaktigt. " Men vi har modet att erkänna när vi gjort något felaktigt, sa han.

I ett försök att dämpa förtroendekrisen uppmanade Abbas arabstaterna att ta upp Goldstonerapporten i FN:s generalförsamling. Han uppmanade också arabstaterna att bekämpa Israels övertagande av Jerusalem.

Trots detta begärde en av PLO:s ledande medlemmar i protest avsked från sitt uppdrag som palestinska myndighetens ambassadör i Kairo.

Det israelisk-arabiska partiet Balad kallar till ett opinionsmöte på lördag för att kräva Abbas avgång på grund av beslutet, som de kallar " ett politiskt brott ". Det är mycket sällsynt att de arabiska partierna i Israel går emot palestinska myndighetens politik.

Israel: paranoia men också förnuft

Samtidigt fördömer den israeliska regeringen Goldstone-rapporten som antisemitisk propaganda och varnar för Goldstonister som vill förinta Israel.

Goldstone är själv jude och hans dotter israelisk medborgare. De utsätts nu för regeringens och högerkrafternas mobbning.

Det finns dock också sarsade krafter. I tidningen Haaretz skriver journalisten Gideon Levy att Israel bör vara tacksamt över rapporten och inleda en egen undersökning av den israeliska arméns krigsförbrytelser.

Man oroas också över att det tidigare automatiska stödet till Israel bland amerikanska judar håller på att försvinna. En ung israelisk jude uppges ha sagt: "Jag har brukat stödja Israel men nu verkar det som om det innebär att stödja apartheid eller något ännu värre."

Doubletalk av Anders Davidson

Medan regeringen säger sig öka det civila biståndet till Afghanistan skär den ned på Svenska Afghanistankommitténs medel att driva t ex skolor med. Doubletalk, kallas det. Dimridåer. Säljargument. Ännu är militära operationer svårsålda till svenska folket (sex av tio c-väljare är mot, fyra av tio m-väljare, lika många som väljer kd...).

Därför ges den USA-ledda operationen ett FN-mandat som fikonlöv.

Då är det ärligare att tala som Katarina Ausenius och Rickard Wendel gör (häromdagen i KvP: [Glöm inte soldaterna...](#)), kräva idiotstopp för biståndet; för att kunna satsa fullt ut på det militära äventyret, som ingen tror på.

Mycket ärligare, men särskilt klokt?

Den goodwill Sverige fått genom årtionden av stöd till skolor och sjukvård i byarna spelas nu bort av alla tillskyndare av fler och fler soldater. Vi kan som nation nu bidra mindre och mindre.

Självklart bör vi göra tvärtom, för att varken svika afghanerna eller de svenska soldaterna: ta hem dem och satsa på bistånd i byarna.

Agitatoren August Palm har kommit tillbaka av Gunnar Stensson

August Palm, född i Fårabäck, Sallerups socken 1849. Faderlös vid tio års ålder. Utlämnad till en skraddare i Kattarp för att försörja sig som lärling. Modern på fattighus. Död efter två år. Syskonen Christina och Frederick utauktionerade. Elvaåriga Christina piga i Malmö. Frederick sjöman.

Den övergivenhet och de vidriga övergrepp August Palm utsattes för under sin barndom knäckte honom på många sätt. Hur det kom sig att han var halt mindes han inte. Kanske hade vristen brutits vid någon bestraffning.

I stället för att gå under utvecklade August en solidaritet och en vrede som bar honom genom livet. Om detta handlar Alexandra Coelho Ahndorils roman *Mäster*.

Ett annat barn: Harry Martinsson

Man tiger för det mesta om att Harry Martinsson i raseri begick harakiri med en kökssax sedan hans nobelpris ifrågasatts. Harry Martinsson föddes i Blekinge 55 år senare än August Palm. Fadern dog när han var sex. Modern övergav honom och hans syskon och emigrerade till Amerika. Harry utauktionerades flera gånger innan han sexton år gammal gick till sjöss.

Liksom August var han internationalist; hans världsspråk var en sorts engelska medan Augusts var tyska. Som författare blev han framgångsrik, älskad och beundrad. Han undertryckte sin väldiga vrede och skapade i stället en vis och blid persona, men när han som 74-årig nobelpristagare hånades tog raseriet och förtvivlan över. Han riktade det mot sig själv.

Nu

Det har funnits hundratusentals barn i Sverige som August och Harry. Det är inte så värst länge sen, ett par generationer bara. Mina föräldrar föddes vid samma tid som Harry och jag 29 år senare. Aktuell är debatten om apatiska flyktingbarn.

Mer än 150 miljoner barn mellan 5 och 14 år tvingas arbeta just nu. (Källa FN:s barnfond).

Augusts vandringar

August går från skrädleri till skrädleri i Helsingborg och lever på potatisskal och brödkanter. Han får jobb i textilindustrin i Malmö, men vandrar snart vidare till Köpenhamn, Holbaek, Lübeck, Flensburg och Kolding.

1869 kommer han som tjugouåring till Haderslev i Nordslesvig. Där möter han en annan vandrare: Johanna Larsson från Oskarshamn. Hon blir hans hustru.

Agitator

Från en förföljd tysk arbetare övertar August en skrift författad av den bland marxister ofta smädade socialisten Lassalle. Där finns ett *Arbeiterprogramm*. Det ger honom en världsbild i vilken han kan foga in sina splittrade erfarenheter. Det ger honom också ett program för befrielse. Han upplever det som en uppenbarelse, en väldig medvetandeutvidgning. Han påtar sig plikten att sprida befrielsens budskap. Han blir agitator.

August tar genast till sig tre principer: 1. Akta dig för liberalerna. De låtsas att de är på arbetarnas sida, men det är lögn. 2. Arbetarna måste sammansluta sig till ett eget parti och bilda kooperativa sammanslutningar. 3. Allmän och lika rösträtt.

Han går in *Socialistiska klubben* och prenumererar på den danska tidningen *Socialisten*. Johanna är gravid. August bestämmer att hans första barn ska heta Theodor (Guds gåva) Lassalle Palm.

Förföljelse

I fortsättningen dominerar Johannas perspektiv. Att vara gift med en agitator innebär många lidanden. Familjen drivs i landsflykt från Tyskland. August misshandlas flera gånger av polis. En gång krossas hans knä med en påk. Det är samma ben som redan är skadat. Tur, tycker August. Johanna och barnen lever i svår nöd. August utesluts ur Hantverkarföreningen efter att ha yrkat på lika rösträtt. Han tvingas lämna Haderslev. Familjen bor kvar. Johanna utsätts för förföljelser och kränkningar. Familjen återförenas i Köpenhamn.

Palm ger ut en tidning. *Folkeviljen*. Han reser runt och agiterar, blir ordförande i Store-Heddinges socialdemokratiska förening. Han ska tala vid ett stort möte. När han står i talarstolen inför en stor publik och sorterar sina papper kommer några karlar plötsligt fram. De slår honom hårt i huvudet med en klubba. Han förlorar medvetandet. Publiken blir skrämmd.

1881

August Palm tvingas lämna Danmark och återvända till Malmö. Det är ännu ett nederlag. Han är nu 32 år. Men genombrottet är nära. Söndagen den 6 november 1881 håller han ett tal i Hotell Stockholms stora sal med rubriken *Hvad vilja socialismen*. Inträdet är 20 öre. Hans sträva röst och skånsk-tysk-danska idiom fångar Malmös arbetarpublik. Han har ett budskap.

Hans stora möten genomfördes alltid på sön- och helgdagar. Han skulle ha ogillat bortfallet av annandag pingst. Alla vardagar arbetade hans publik.

Mötet blir en framgång. August Palm blir känd i Malmö - och hatad. Det går ut över Johanna och barnen.

Julen 1881 tillbringar August Palm ensam i Stockholm. Johanna och barnen är i Malmö. Han försöker hyra lokal för ett tal till Stockholms arbetare. Alla vägrar. Pressen driver en hatkampanj mot honom. Men budskapet måste ut.

I desperation sätter han in en annons och kallar till ett utomhusmöte i Lill-Jansskogen annandag jul 1881. När han ser de helgtomma Stockholmsgatorna inser han vilken dum idé det var.

Nu måste han i alla fall gå dit. Sakta går han in i skogen. Vid grindstugan väntar hundratals människor, kanske tusen. Långsamt stiger han upp på podiet. Vid mötet i Lill-Jansskogen antogs en resolution om att bilda en svensk arbetarförening i syfte att tillvarata arbetarnas politiska och sociala intressen.

”Därmed inleddes på allvar kampen för en allmän och lika rösträtt, fackföreningar börjar organisera sig och bara åtta år senare föddes det första arbetarpartiet.” Alexandra Coelho Ahndoril.

Den kompromisslöse och lidelsefulle August Palm ställdes åt sidan så snart arbetarrörelsen blivit stark. Andra övertog hans tidningar. Personer som Hjalmar Branting blev ledare i partiet. Så brukar det gå, men det är en annan historia.

Alexandra Coelho Ahndoril har skrivit en arbetarroman i samma tradition som Ivar Lo, Moa Martinsson, Jan Fridegård, Eyvind Johnson och Lars Ahlin, men på ett nytt sätt och ur ett nytt perspektiv. August Palm har kommit tillbaka.

Motion och Interpellation från Demokratisk Vänster

Motion till Lunds kommunfullmäktige

Bygg mer för resurssnålt boende i gemenskap

Lunds första kollektivhus, Slottet, har just firat 25-årsjubileum. Efter år 1984 har tre kollektivhus tillkommit, samtliga byggda av LKF, Lunds Kommuns Fastighets AB, efter initiativ från boendegrupper. Därmed är Lund Sveriges kollektivhustätaste stad, vilket ofta påpekas av den nationella intresseföreningen Kollektivhus NU (www.kollektivhus.nu).

Gemensamt för denna typ av bostadshus är:

- de har förutom bostäder lokaler för gemenskap och samarbete inom huset
- man lagar mat och sköter huset tillsammans
- alla hus har lägenheter med egna kök och badrum
- man bestämmer själv om man vill delta mycket eller litet utöver vissa plikter
- det finns alltid någon till hands om man behöver sällskap eller hjälp
- individualismen kan frodas – men man får naturligtvis anpassa sig och ta hänsyn till andra

- genom samägande av verktyg, hushållsmaskiner och andra kapitalvaror mm samt gemensam matlagning underlättas en hållbar livsstil

Erfarenheterna från alla de 60-tal kollektivhus som byggts i Sverige är att tillkomstprocessen har varit orimligt betungande för den intressentgrupp som drivit projektet. Många projekt har stupat på det faktum att de flesta nya bostäder är det bostadsföretag och inte de boende som planerar. Varken bostadsföretagen eller kommunen har tagit ansvar för den bostadssociala miljön. I den kommunala bostadspolitikens diskuterar och räknas huvudsakligen kvantiteter

och i mindre utsträckning boendekvaliteter.

Demokratiskt Vänster vill att Lunds Kommun på alla fronter ska verka för att underlätta tillkomsten av fler kollektivhus – därför föreslår vi att kommunfullmäktige beslutar

- att aktivt stödja de boendegrupper som vill utveckla kollektivt boende
- att anpassa bostadspolitiken till resurssnålt boende i gemenskap och ge de bostadsföretag som vill bygga för gemenskapsboende goda tomtlägen vid kollektivtrafik
- att satsa på minst ett kollektivhus i varje stadsdel

Lund den 1 oktober 2009

För Demokratisk Vänster

Sven-Bertil Persson

Interpellation ställd till Byggnadsnämndens ordförande Göran Brinck

Om en missad detalj i detaljplaner för bostäder

När fullmäktige antar en detaljplan åtföljs planen av ett tämligen omfattande beslutsunderlag. I handlingarna ingår bland annat planbeskrivning, illustrationskarta och detaljplanekarta. Av dessa dokument är det dock endast detaljplanekartan som är juridiskt bindande.

Detaljplanekartan reglerar bland annat byggrättens omfattning. Kartan anger dock inte en ”detalj” som t ex antalet lägenheter/bostäder

Detta får som konsekvens att planbeskrivningens uppgifter om antal planerade lägenheter är till intet förpliktande för byggherren. Det är t ex inget som hindrar en byggherre att bygga ett helt annat antal lägenheter/bostäder än vad som angivits i planbeskrivningen, dvs det antal som ingår i fullmäktiges beslutsunderlag. Så t ex kan fullmäktige anta en detaljplan under förutsättningen att t ex ca 165 bostäder planeras i det aktuella planområdet. Byggherren kan dock, utan några som helst hinder, i stället bygga t ex 225 lägenheter (eller för den delen minska antalet till 100). Allt under förutsättning att det inte står i strid med detaljplanekartans bestämmelser (där sålunda uppgiften om antalet lägenheter inte ingår).

Skillnaden mellan det antal bostäder fullmäktige tror sig ta ställning till i planområdet och det sedermera förverkligande antalet bostäder kan sålunda vara betydande. Med andra ord är i själva verket antalet lägenheter/bostäder, som utan tvekan är en tungt vägande faktor vid fullmäktiges prövning av planen, i praktiken okänt för fullmäktige.

Med anledning av detta vill vi rikta följande frågor till byggnadsnämndens ordförande.

1. Anser du det vara en tillfredställande ordning att kommunen i princip inte genom detaljplanen kan påverka antalet bostäder som byggs inom planområdet?
2. Anser du att de uppgifter om antal planerade bostäder som anges i planbeskrivningen, (som alltså inte är bindande) är moraliskt förpliktande för byggherren?
3. Vilka medel bedömer du står till kommunens förfogande för att förmå byggherrarna att bygga det antal bostäder som anges i planbeskrivningen?

Lund 091001

Sven-Bertil Persson & Ulf Nymark Demokratisk Vänster